

Tolnai Gyula

(KRE BTK Történelemtudományi Doktori Iskola,
harmadik évfolyam)

Előadás címe: *A 13. könnyű hadosztály tevékenysége a keleti hadszíntéren*

Absztrakt

A 13. könnyű hadosztály volt a legnagyobb alföldi alakulat a magyar királyi 2. honvéd hadsereg szervezetén belül, így nem véletlen, hogy a politikai vezetés úgy vélte, ez az alakulat képviseli leginkább az ország egészét. Ennek okán az alakulat búcsúztatásán 1942. június 4-én Kállay Miklós miniszterelnök mondott beszédet, a Szovjetunióból való hazatéréskor, 1943. május 22-én pedig Szombathelyi Ferenc a Honvéd Vezérkar főnöke fogadta az alakulatot. Ugyanakkor a 13. könnyű, majd gyaloghadosztály történetének kutatása a II. világháború történetének részletes feltárásán belül a mai napig várat magára. A hadosztály történetének feldolgozását a történettudományon belül a hadtörténetírás módszereivel, továbbá az Oral History

eszköztárának felhasználásával: interjúk, naplók, visszaemlékezések, levelezések, illetve a sajtóanyag feldolgozásával végzem el.

Kutatásom segítségével mélyebb betekintést nyerhetünk abba, hogy milyen szerepe volt a magyar haderőnek a Szovjetunió ellen harcokban, továbbá a hadtörténeti események ok-okozati összefüggéseit is jobban megérthetjük. A hadosztály a keleti hadszíntéren részt vett olyan fontos hadműveletekben és ütközetekben, amelyek jelentős hatást gyakoroltak a háború alakulására. Ezen kutatás segítségével feltárhatjuk a hadosztály helyzetét a stratégiai döntésekben, továbbá az ország háborús erőfeszítéseiben.

Kutatási kérdéseim:

- A 2. magyar hadsereg 1942. évi improvizált hadrendje milyen szempontok alapján készült el és ebbe hogyan illett bele a 13. könnyű hadosztály?
- Milyen harccselekményekben kellett részt vennie az alakulatnak a kiszállítását követően (partizánvadászat, biztosítási feladatok)?

- Mekkora súllyal érintette az 1943. január 12-én meginduló támadás a vizsgált alakulatot?
- A visszavonulás idején hogyan értelmezhető Jány Gusztáv január 24-i hadparancsa a 13. könnyű hadosztályra, annak harctéri teljesítménye alapján?